

1. az dē krpē en spærwær, zi:n bē:nē zē bān
2. mē vr:nt izdē blumē ga:n gite
3. tō.gəwo.rdēX spmē zē alīnēX mē mēfīnēs ||
alīnēX = „*allénig*”, *alleen* ||
4. spritē das en rōt wær.ræk - of zwa:r wær.ræk
5. op da:sXip kre.gəzē vørsXimēlt brō.ēt || en lAXi =
een wit broodje - en wa:rtēbrō.ēt = *een tarwe-*
broodje ||
6. dē timerman di heten splintēr mze vījēr
7. dē sXipēr di liktē zēnlrē a:f || kumtēr'of = *kom*
eraf
8. m di fēbrik iz nrks tē zi:n
9. wīljē wēl ēs gauw bīnēkumē - kum vo:r:rt
10. vir bir - glā:zē - en ha:lēf glō:r:zi - em pmtji
melēk
11. ge.mē vir punt kær.rē || kri.kē = *zwarte kersen* ||
12. zē hēbēd mī:sē va:r:ivē œ.gēdrūjkē
13. ha:r dra:īgde mē mēdēn ēnt ha:nt
14. ikē sē kni. gēzin - hē:r zagēr rō:r œ:rt
15. va:stēlō:r:vēt hējē hi:r ni mē:r
16. ig bēm bla:r dag ni mī:sē mē:īgēgā:n br:n
17. rketēt niXēdō:r:n
18. wī hēpēt - of hetēt Xēdō:r:n - ha:r di da:r ankumpt
19. spm - of spmēkōp - of la:ηpo.ēt - spmēwæ.bē -
ra:gēbōl
20. pēt - mas - ba:η - bēnauwt (*meestal*) = *beklemd*
- tlā:nt - pa:dēstu:l - hēX - kīkēr - vlīndēr -
kē'pē:l = *bep. soort vlinder*
21. di kē:rēl di makte dē hīlē wē:rēlt antfēXtē || en
flījkē kærēl (*gunstig*).
22. ik sajē krō:r:lē ge.vē - krō:r:ltis
23. m ējēla:nt la:tē zē vōl auwē sXē.pē slo.ēpē
24. ha: het ēzējkē:r ēmbe.ēt vanēn hunt Xēkre.ēgē
25. hē:r ma:t ge.mē ēz tve:r bre.ējē stī.ēnē - em pa:r
bre.jērē - dē bre.ēstē
26. nau dasta:mbe.ēlt da sta:tēr ni mē:r
27. di vēr:nt di hēpēfē en le:ivētji - azē ba:r:un
28. dē dy.vēl iz ni mdē hē.ēmēl gēble.ēvē
29. di sXōljūjēs di bē:nē mētēmē.ēstēr na: zē:r
gēwē.st en da:r hēbē zē mtsant Xēspō.lt
30. ikentōX ni kumē vo.rdaklō:r: bēn
31. dē ku.jē lastē gra:X slō:bēr
32. ha:r kenīgā:n wærēkē - ha:r hēpa:m mze
kē.ēl
33. mō:kēzēn stē.ēl a:ndi bē.zēm
34. nē. mē kē.ēgēls spō.lēzē ni mē.ēr
35. hē. kē.jē al tve:j kē.ēr gēru.pē
36. nē.ē di pē:r iz nōX ni ra:r:ip - dēr zitē nōX wītē
prtē m
37. zē bē:nē na:ēt lā:nt - of zē bēnē a:xtēra:f
38. zē hētēmē.rs dō:r zē gēlt hī.ēn gēhōlēpē
39. nau di zē:l ēt ni vēr sXōpē
40. zē izdē hēlēfandēr melēk yērspōlt
41. dē mandi mōzē vrau w bēsXērēmē
42. ēt is Xēvō:r:lēk um mdēn a:isēl tē zwi:mē
43. ha:r hē vōl pra:s umdati stē:rēk is
44. wa:r mōtē dē hēlēft ējāli dē ā:ndērē hēlēft
45. hēlēp da bet ēs ēfē opbō:rē || di is ni um tētīlē
46. umzē mēslō:r: iso vēt az bēgēr - azēn va:r:rēkē
47. zē hēbē gēwet wij ēt fē:rstē kēn sprījē
48. dē boēmkwē.kēr di zē:l di boēm r:ntē
49. du.te.rs da: ra:m dīXt || du.t *sing.* ||
50. zē ga:n lē.jē vō.rdē vru.gē kærēk - dē lō:tē
kærēk - tlōf (*r. k.*)
51. sprær:r - kīkērt (2 *zegsl.*) of kīkērdrl (1 *zegsman*)
- mēst of mīzē vōrsprær:jē - bro.ēt klā:rma:kē
en stāk (= *een boterham*) - stākēza:k
52. di vrau w hētēr hō:r: la:tē knīpē
53. zē vō:dēr di hēt em zēs jō:r: sXō.ēl la:tē gō:r:n
54. ik hētēm a:fgērō:r:jē um zo lō:t kort lā:js dē
kā:nt tē lo.ēpē
55. vō:r:lē vō:r:zē di zi jē nīfō:l hō.ēr
56. vō:r:rdē pōtē bēnē ni vōl wær:rt - kōlsē pōtē di
bēnē vō.ēr dē bō:r:ēnē (*grijs met blauwe bloemen*)
57. dē sXitēr di sta: bē:r dēn o.ēvē
58. m mō:rt isēt nōX tē ka:nt um tē kō:sēba:lē
59. di kō:r:rs di gēf hēldēr hīXt wō:r
60. di trōk dat pær:rt an zēn stēr:rt
61. tu gūjē jāli hī:r ēlēk jō.ēr na:dē kē:rēmēs
62. dē do.mēnej di zēr dat Xōt fōlmō:r:kt vas || *r. k.*
umzē li.vē hē.ēr
63. jē za:g mē wēl ma:r jē zē:j nrks
64. dē zwō:lyws di za:lē wēl gauw traXkumē
65. gō:jē vanō:vēt ni kō:r:tē
66. lastē zē vō:k grō:X kō:r:s of kē:s
67. zē sto.ēmfits is kēpōt - of zē mō'tōr - hēr: zit
ān dē kā:nt
68. tīz wēl en wa:r:mē da:g en tīs za:X wē:r
69. dat jōXi da lo.ēpt op sē blōtē bī.ēnē
70. dēr:zitēm ba:r:st īndi ka:n || is Xēbōrste
71. ig vau dati pōst di bri:f ma:r brō:Xt
72. kēpēr:m amē ha:r:rt
73. rken mēgē:n dwa:r:rē mēnsē umgā:n
74. na: sXōftēit dā:n spa:nēwē ēt pær:rt fō rdē niwē
wa:gē
75. kē van vanōXēt a:f alēmbē.tjē kō:rs
76. dē zōn - of dē zōēn van dē kō:nj di hēt vō:k
Xēdi:nt || di sXō.ēnzōn vāmē
77. wēt jēr en wa:gēmā:kēr tē wō.ēnē || wō:nj
(*ouderwets*)
78. di ro.ēzē di hēbē la:ijē dō:r:ēns
79. ik Xēlo.ēf ēr giēn za:k fa:n
80. dat kē:īnt - of dat kmtji was dōēt fō:r dat ēt
Xēdō:r:ēpt wī:r
81. hēr hēp en lo:r:ēpō:r en en snērto.ēX
82. mē dōXtēr - of di mēt fame is na ēt bōs gēgō:n
um bra:mē tē plākē
83. dēr izēn trē:r cērti lē:r
84. hēr dē.zēm bēk o.ēpē
85. di mēnsē zōXtē nrks ā:ndērs as Xēlt ēnōgēs Xēlt
86. mēmunt iz drō:g van dē dōrst
87. di wēg da:r gō:jē mēdēn hīlē bōXt
88. rōXt fō:r di klā:mē en trumēlti
89. dē bōk isXēstīkt mēn kōrst brō.ēt - hartstīkē
dōēt
90. zē vēr:si was kōrt ma:r wēl mō.ēj
91. mt sXō:r:Xi dar izēt um cē.tē hauwē - dē sXō:dy.w
= *de schim op straat*
92. en jō:gēr di mōt Xūt kēnē rīXtē
93. zuke.rs mē hut ēs op

94. we.ətikət wɔ̄.rəkəm mut gā.n zu.kə
 95. əŋkauwə keldər di is munstər (= *prima*)
 vo.rət bir
 96. ig mɔs ɔsəblu.t dɪŋkə um ā̄.n̄tə stə.rəkə
 97. ig mət e.rs et fu.r mdə stā.l brɪjə - ofkrœ.jə -
 den de.əl - de gət (*drinkbak*) - de strœjɪŋ -
 de bu.s - de gru.p - de krœigā̄.ŋ (*versch. onder-
 delen v. stal*)
 98. məm bru.r di waset so.ə zā.t as Xəspo.əgə spæk
 99. di mɛləgbu.r di hɛp əŋ gro.ətə wā.ɪk
 100. di kærə'mɛlək isȳ.r - brɪŋkə mā.r trɒX
 101. zauwə wə di pat nit mən ȳ.r vəl kənə go.əjə
 102. dər vā.l̄t̄ niks ɔp əm antə mæ.rəkə - sək̄ȳ.r
zowel van pers. als van werk
 103. hæi kumt noəjt Xiə mən̄y.t tē lā.t
 104. m itā.lijə zæm bæ.rəgə di vȳ.r spœ.igə (*ook
 = overgeven*)
 105. dərɛf jæi dā.rɔp tē dā.uwə
 106. ɔp Xo.əvər.wə.lə iz əmbrək fandə brɒX Xəvɔ̄.rə
 || ɔp hā.stert - m gā.uda - m wu.rdə - m mɛfo.r̄t
 - m ā.iselstā.m - m sXənhəvə (*telkens stad*) -
 ɔptə apersəl - ɔp dɪbrɒX - m wā.rdə - m
 dɛlmsXō.ətə (*telkens dorp*)
 107. jə mət uns fœlə əs kumə bəkærkə
 108. hæi is fan tɛrgauw gɛkumə mɛtəm buŋk sɛntə ||
tɛrgauw = Gouda
 109. dazəm bɔ̄.kədɔ̄r
 110. ən hœ̄.isvraūw mət kənə nā.jə
 111. kə gra.s Xəzɔ̄.jt mar ətisni ɔpXəkumə of de
 mɔsə hɛbənət ɔpXəvɛ.jtə - tɪs rɔt sɔ̄.ət
 112. de brā.uwər di vɪnt et nɔX tē dȳ.r um ən fɛbri.k
 tē bā.uwə
 113. bā.kə - ig bā.kt - jæi - hæi - bā.kti - wæi bā.kə
 - væi bā.ktə - væi hɛbə gɛbā.kə
 114. bi.jə - ig bi.t - jæi - hæi - wæi bi.jə - ig bo.əj -
 ig hɛ Xəb̄.əjə
 115. tɪz əŋ klǣ.mt̄ji mā.t hǣ.r̄ is wɛl lɛ̄.kər
 116. jə kən hi.r ɔptə mā.rt ā.jərs krǣ.r̄gə
 117. hæi hɛXəzɛXt dati amə dɪ̄.ŋkə zauw || hæi
 hɛXəzɛXt dati apə dɪ̄.ŋkə zauw
 118. de mǣ.t di zǣ.r̄ - of zɛ̄.r̄ dati gɛlə̄.ɪk hā.t
 119. dər wɔ̄.rə vɛ̄.f prǣ.r̄zə
 120. dər lɛgə vəl ǣ.ɪkəls undər di.nǣ.ɪk
 121. twɔ̄.tər gɔ̄.t dɔ̄.lək ko.əkə - tkoəkui
 122. tXrā.s is nɔXrun - tɪs pā.s Xəmɔ̄.jt || də(m)
 bǣ.rəX - of (*ouder*) də(m) bā.rəX (= *de hooiberg*)
 123. mā.jənə.sə mā.kə zə vanən ǣ.ɪdo.ər
 124. da boəmpi da kən dā.r hi.əl ni gru.jə
 125. de pɛsto.r di het Xuje wǣ.m
 126. uns auwə spal is ā.fXəbrā̄.nt || ən spalɛgi =
een boerderij met land || de 'hɔstə. = *hofstee*
 127. di ku.j di lā.t sə mɛlək lo.əpə (*kwaal*) - et ȳ.r
 128. de kɔstər di lǣt de klɔk - gɛlo.əjə - əŋ krœ̄s
 129. dɛbo.əmə vandə krœ̄rwɔ̄.gə || dɔ̄.r vandə vrā.Xt
 130. de twe.j mɔfə - of dœ̄.is(t)ərs di kwā.mə nā.
 bœ̄.r̄tə
 131. zə hɛbənəm buntəm blā.uw gɛslɔ̄.gə
 132. de fy. of fɔ̄. of (*oud*) do.əp izəm bɛ.ətjə wɔ̄.tərɔX -
 of sXrɔ̄.l || de saus = *de zoete saus* ||
 133. dər lɛg ən dɪk pak sn̄.r̄w
 134. dat izən i.w - of *algemener* datiz ən tǣt
 gɛlə.əjə dɔ̄.kjə gɛzi.n het
 135. ny.pɔ̄.ərt da wɔ̄rt ən hi.ələ nī.wə stā.t - mɛ fīts
 is spl̄nt̄r̄ny.t
 136. du.n - ig du.tət - jæi - wə du.nət - jɔ̄.li du.nət -
 ig de.rjət - væi de.jənət - de.jɪg dat - de.tiət mɔ̄.r̄
 137. do.əpə - do.əp̄j̄r̄ək - do.əpfunt - de saldɔ̄.tə
 138. dɔ̄rsə - hǣ.r̄ dɔ̄rst - hǣ.r̄ dɔ̄rstə - tɪsXədɔ̄rsə ||
 hæi dɔ̄rst = (*ook*) *durfde* ||
 139. bmdə - ig bmt - jǣ.r̄ - hǣ.r̄ - wǣ.r̄ bmdə - jɔ̄.li
 - zali bmdə of hœ̄.li bmdə - bmti - bunti
 140. ru.j - bā̄ndər - mǣ.r̄gə - hunt
 141. den ǣsɛl - of de hɔlā.n̄tsen ǣsɛl - de lmsX̄.ətə -
 de kærək wɛ.tɛrɪŋ
 142. 1. həkə - 3. bātər - 4. bo.əgert - 5. hoəft -
 7. vɛrkɔ̄Xt - 8. kum - 9. kr̄.ətə - 10. o.Xst - 11.
 umərs - m̄ərs (= *emmers*) - 12. pɛpi.r - 13.
 pɪŋk - 14. biX (= *zuigend jong varken*) - kɔ̄.j
 (*wat ouder*) - 15. zɔX of (*zelden*) zɔX - 16.
 rā.m - 17. gantər - 18. lɔ̄.j - 19. wɔ̄.rsXauwə -
 20. ǣ.r̄gəs - 21. gǣ.r̄st - 22. dɔX - 23. hi.l - 24.
 hǣ.rsəs - 25. ho.nɪŋ - 26. mɔs - 27. mā.gə - 28.
 mɔ̄.ələ - (*de molenaar zelf zegt de mō.lə*) - 29.
 rɔt - 30. pi.r - 31. sXu.r - 32. tɛ.əjə - 33. sXlɛ

De naam van de plaats in haar eigen dialect : au'wɔ̄-tər

De inwoners heten au'wɔ̄-tərsə

Hun bijnaam is ge.lbœ̄.ikə

Het aantal inwoners was bij de volkstelling in 1960 : 4094.

Taaltoestand : Er zijn geen aparte wijken behalve tro-əjedərɔp - ā.iselve.rə Voorn. bezigheden : buurt-
 verzorgende middenstand, kaashandel ; touwbaanderijen (vooral vroeger, zelfs overheersende bezigheid)

Zegslieden : 1. Rhaams, Eberhard C., 79 jr. ; bakker ; geb. te O. ; V. geb. te Rotterdam, M. te Gouda ;
 altijd hier gew. ; spr. dialect.

2. Van Ingen, Hendrikus ; geb. in 1902 in O. ; bloemist ; V. geb. te Leur (bij Nijmegen), M. te Lin-
 schoten ; altijd hier gew. ; spr. dialect.

3. Blonk, Leendert ; 51 jr. ; geb. in O. ; V. geb. te Hekendorp, M. onder de rook van Stolwijk ; altijd
 hier gew. ; spr. dialect.

Opm. : r neigt steeds naar r̄

De realisering van ei-ij is zeer zwevend, van ǣr tot ā.r̄